

PÚTNICKÉ MIESTO
FRIVALD

SOSTAVIL
J. BUDAY.

VYDAL
ĽUDOVÍT BLAŽEK
správca fary frivaldskej.

S dovolením cirkevnej vrchnosti.

Ked' by kto cestoval tak pred sviatkom Narodenia P. Marie, alebo v sobotu pred nedeľou najsv. Trojice hradskou cestou Rajecko-Prievidzskou, ktorá spojuje stolicu Trenčiansku s Nitrianskou, stretal by sa so zástupmi nábožných pútnikov, zkrúšene prespevujúcimi nábožné a velebné piesne marianske, ktoré ozvenou sa odrážajú od okolitých hornatých vrchov, akoby tie hory spolu s pútnikami chcely hlásať — slávu Marie Panny. A keby sa ich človek opýtal: kam s takou nádšenosťou pospiechajú? dostal by jednohlasnú odpoveď: k milostivej *Panne Marie Frivaldskej*.

Frivald je malučká, nepatrná, asi 1500 duší počítajúca obec na úpäti vrchu *Klak-u*. Meno svoje akiste dostala od svojích praobyvateľov, Nemcov. Čo ju celému okoliu znárou a milou činí, je v nej sa nachádzajúca milostivá socha P. Marie.

Jako stáre dejiny a povstanie obce, tak i prvopočiatky úcty marianskej tu a i pôvod milostivej sochy zakryté sú rúškom neznalosti.

Starý, teraz už mimo upotrebenia sa nachádzajúci chrám, dľa zovňajšku súdiac, mohol povstať asi v XIII. stoloťi. S ním súveká,

alebo len málo novšia bude i socha Panny Marie.

Nad všetku pochybnosť isté je, že v roku 1767. tu už úcta marianská pekne prekvitala, a že v spomenutom roku, — akiste už i od nepamäti predtým, — nábožní pútníci sem vo veľkom počte putovali. Dôkazom toho je v tomže roku písaná, a od *Gusztényi*-ho, nitranského biskupa, potvrdená kanonická visitácia, v ktorej stojí: „*Na prostriedku nad hlavným oltárom stojí svojimi milosťami preslávená, z dreva umelecký vytesaná a bohato pozlátená, socha Panny Márie, ku ktorej z pobožnosti, milosti od nej obsiahnuť úfajúc, mnohí z ďalekých krajov putujú, a jej prirodzené sily ďaleko prevyšujúcu pomoc zkusiac, plni potešenia sa domov navracajú.*“

Z ďalších dejín známo je, že okolo roku 1698. bol tu farárom *Ján Leitávsky*, ktorý v čas povstania Rákoczi-ovského zo svojho úradu r. 1705. bol násilne odstranený a na jeho miesto dosadený bol, čo luteránsky kňaz, reholník *Frater Didakus*, ktorý bol cirkev sv. katolícku neverne opustil a pripojil sa k novotárskej viere. Takto za krátky čas toto Panne Marie milé miesto bolo v rukách nekatolíckych, Pannu Mariu nenávidiacich. Ale Pán Boh nemohol dlho hľadeť na také zneuctenie Jeho sv. Matke tak milého miesta. Po ukončení Rákoczovskej zbury svojej viere spreneverený reholník bol do kláštorného vä-

zenia uvrhnutý a predošlý farár r. 1709. zase do svojho právneho úradu zpät uvedený.

Dľa ústneho podania v týchto búrlivých časoch vojsko prišlo do Frivaldu, a aby úctu P. Marie prekazilo, so sebou odvlieklo sochu milostivú. Toto vojsko, sochu P. Marie nesúce, aj viac občanov, ktorí sa so svojou milou sochou rozlúčiť nechceli, odprevádzalo do Sliezska, odkiaľ socha, — už v tom čase za milostivú držaná, — sama zázračným spôsobom zpät sa dostala na predošlé svoje miesto do chrámu Frivaldskeho. Tak ústne podanie. Či sa vskutku tak stalo, vie ten sám Vševedúci.

Takto skrze nekatolíkov pretrhnutá marianska úcta znovu ožila, ba sa ešte zväčšila. Húfy katolíckeho ľudu, úprimných ctiteľov marianskych, zase počaly putovať do Frivaldu. Aby si všetci svoju spoveď odbaviť mohli, miestni farári prinútení boli volať na pomoc ku spovedi pútnikov aj kňazov z okolia. Tak sa stalo, — ako svedčí kano-nická visitácia fary domanižskej, — že keď raz na 8-ho septembra pozde večer Juraj Vartik, farár domanižský vracal sa domov z Frivaldu, kde spovedal pútnikov, cestou bol napadnutý lúpežníkmi a zavraždený. Tak sa stal akoby mučenníkom, ktorý svojím životom potvrdil úctu Panny Marie Frivaldskej, a hodný toho, aby terajší a i budúceho veku pútnici aspoň jedon-dva otčenáše sa pomo-

dlili za jeho dušné spasenie pred milostivou sochou P. Marie.

Koncom XVIII. stoloetia počet pútnikov na tak vysoký stupeň vystúpil, že len milodary na chrám do zvončeka skladané ročne asi 700—1000 zl. činily.

Takéto množstvo pútnikov ovšem malučky starý chrám nebol vstave prijať. Preto v r. 1863. vystavený bol nový terajší kostol, do ktorého na nedeľu najsv. Trojice, 27. mája, s veľkými slávnosťami prenesená bola milostivá socha P. Marie. Zriedkavej slávnosti tejto vzdor nečasom a dážd'om, jaké práve vtedy boly, súčasnilo sa asi 12000 pútnikov z blízkeho a ďalšieho okolia. Prítomných bolo i 30 kňazov. Processiu viedol Andrej Lemeš, prepošt-farár žilinský s assistenciou mnohých kňazov, ktorý i veľkú sv. omšu slúžil. Milostivú sochu na krásne ozdobených nosítkach zo starého chrámu do nového preniesli štyria kňazia. Slovenskú kazeň držal J. Riha, dekan-farár rajecký, nemeckú P. Henrik, františkán. Na tisíce pútnikov pristúpilo ku stolu pána, keď sa už boli predošlý deň vyspovedali.

Terajší kostol je jednoduchý síce, ale pekný. Predstavuje ho pripojený obrázok. Má dve lode: hlavnú a priečnu. Následkom toho má podobu kríža. Pekný a vkusný je menovite hlavný oltár, — tiež tu vyobrazený, — na ktorom v prostrednej, najväčšej niše, — akoby na trône opatrenom s podnebím, —

trôni milostivá socha P. Marie Frivaldskej.
Socha P. Marie stojí na polmesiaci a je

Kostol a socha P. Marie Frivaldskej.
skoro životnej velikosti. Na pravej ruke drží

I P. Maria, i malý Ježiško ozdobení sú korunkami. Socha je vykresaná z dreva a silno pozlátená. Pozlácku ovšem nevidieť, lebo socha býva odiatá v drahocenný, pekne vyšívaný plášť. (Vidz obrázok.)

Pri oltári na strane epištolnej zavesená je na stene v ráme latinská pieseň. Je to dar Panne Marii Frivaldskej od chudobného reholníka Patra Petra Huljaka. Tento totiž bol členom rádu piaristov a jako taký v bázni božej vychovával a k úcte marianskej privádzal školskú mládež. Ale v tomto peknom svojom povolání bol prekážaný. Ťažko onemocnel, a keď už lekárska veda nebola mu vstave pomôcť, hľadal a i našiel útočisko a pomoc u Panny Marie Frivaldskej. Z vďačnosti za toto svoje mimoriadne uzdravenie složil, spísal a k nohám Panne Marie Frivaldskej položil túto svoju latinskú pieseň. Významná je ona preto, lebo je dôkazom milostivého uzdravenia skrz P. Mariu Frivaldskú, a práve preto klademe ju tu i v slovenskom preklade :

„O sladká naša, krásna Matko, ty sláva nebeská,
 Patrónka s' ty našej otčiny tiež i ľudu.
 Pred tvoju tvár z ďalekých končín sa ponáhla
 Všetko by slávalo Ťa, spievalo piesne Tebe.
 Ja tiež s tým zbožným ľudom vrúcne Ťa vzývam,
 Však pomoc aj vše iné od Teba dôverujem.
 Ja teda túto Ti obetujem pieseň moju Panno,
 Nýni pokorne kľačiac, pred Tebou Matko milá.
 Dávne ja časy túžim už spievať Tebe slávu,

L'úbezné, krásne Meno Ti oslavovať.
Však, žiaľ, úmysel aj žiadosť hľa prekážaly biedy,
Utrpenia veľké, tiež všelike nemoce.
Nič nepomáhalo bárs som užíval lieky, zelinky,
Ba jak olej na oheň, zväčšilo tú chorobu.
Z príčiny tejto Ti obetujem verš tento milá Mať,
Bys' milosrdná včul, liečila tie nemoce.
Jestli je pred Tebou zásluha: výchova mládeže zbožná :
Viesť mládež cestou čistoty, čnosti milej.
Jestli Ti je vzáctne povolanie: mládeže útlej
Vlievať v srdce Božiu bázeň a úctu k Tebe,
Pros Syna svojho milého i Otca, nech láskave shliadnu
Na mňa a zdravie zas poprajú môjmu telu.
Aj verš tento prosebný hľa kladem tuto pred oltár,
Bys' zrakom ľúbezným shliadla naň, aj skrzeň mňa.“

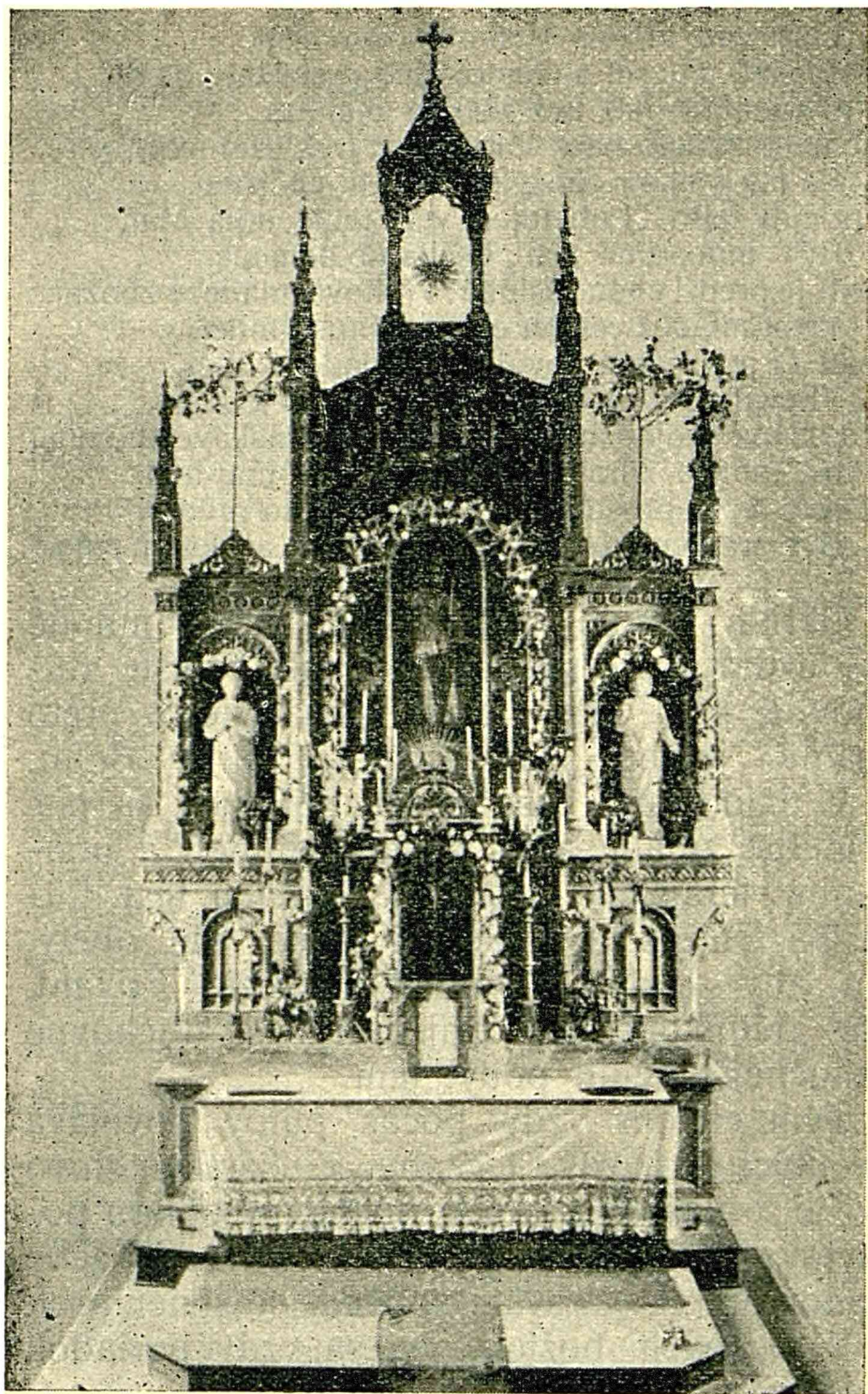
Okrem tohoto staly sa tu zaiste i mnohé iné uzdravenia, jak telesné, tak zvlášte duchovné, ktoré ale nie sú zaznačené, a preto známe jedine Najvyššiemu Pánu Bohu.

V najnovšom čase počet pútnikov sa potešiteľne zmáha a to zaiste zásluhou a unovaním terajšieho veleb. p. správcu fary Ľudevíta Blažek. On nešetrí práce, nie obety, len aby zveľadil pútnické miesto Frivald, aby pútnikom čím príjemnejší a duchovne užitočnejší učinil pobyt tam.

Tým cieľom vždy počas púťov povoláva okolitých kňázov ta, aby z čiastky slovo Božie ohlasovali, a tak duchovný pokrm poskytovali pútnikom, z čiastky spovedali, žeby žiadon pútnik bez svätej spovede odísť nemusel.

V službách božích javí sa vždy poriadok a okázalosť.

Postaral sa o milé obrázky milostivej sochy,

Hlavný oltár.

ktoré za malý peniaz pútnici kupujú, aby na pamiatku nejaký darček sebe a i doma ostalým svojim milým priniesť mohli.

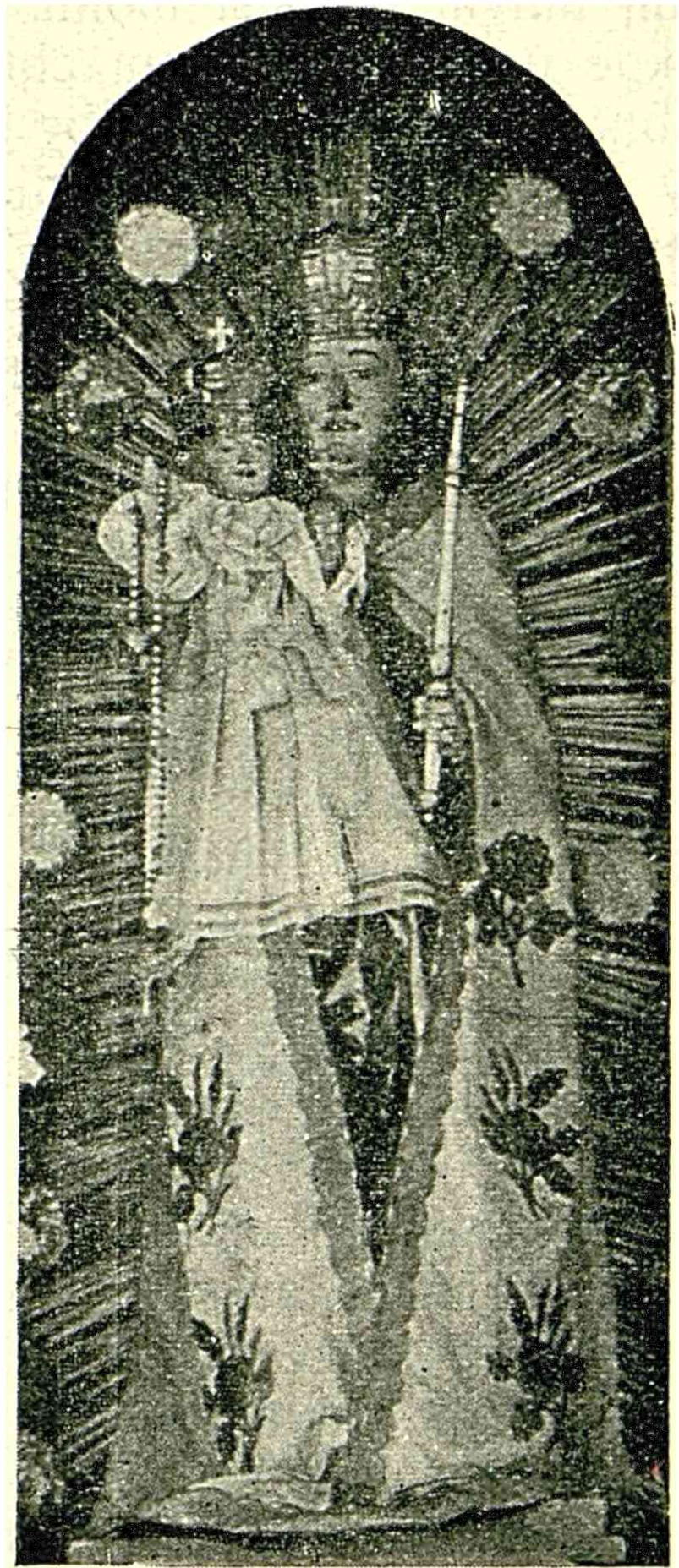
Má pekné úmysle i ohľadom chrámu. Chce ho dať obnoviť a vymaľovať, aby tak pripravil hodný príbytok Panne Marii. Od vás, drahí pútnici, a od vašej štedrosti závisí, aby sa tento pekný úmysel vel. p. správcu fary čím skôr vyplnil a mariansky chrám frivaldský vymalovaný a obnovený byť mohol.

V našich časoch ročne asi 8—10000 pútnikov prichádza sem z troch stolíc: z Trenčianskej, z Nitrianskej a z Turčianskej. Zvlášte ale z Rajca, z Fačkova, z Čičman, z Nemeckeho Pravna, z Valaskej Belej, z Pov. Bystrice, z Mojtína, z Doln. Poruby, z Kam. Poruby, z Konskej, z Banovej, z Rosiny, z Rakovej, z Pružiny, z Tepličky, z Kys. Nov. Mesta, z Čanšy, z Brezan, z Chronoviec, zo Sebedráž, z Veľ. Lehoty, z Nedožer, z Lazan, z Pravenca, z Cach, z Chvojnice, z Majzell, z Gajdell, z Tužiny, z Vrickeho, z Popradna, zo Zniova, Slovan, z Rástočného, Gápla atď.

Hlavné púte sú na sviatok Narodenia P. Marie a v nedeľu najsv. Trojice.

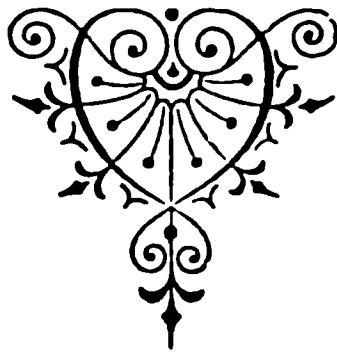
Na Trojici je asi tretina pútnikov Nemcov, ktorí majú o 8. hodine nemeckú kázeň, kdežto slovensky sa káže pred tým dňom večer a na Trojicu o 10-tej.

Plnomocné odpustky z udelenia Pia VII. pápeža možno obsiahnuť na Narodenie, Ne-

Milostivá socha P. Marie vo Frivalde.

poškvrnené Počatie a Zvestovanie Panny Marie a na VIII. nedelu po sv. Duchu. [; Pramene: Aug. Flor. Balogh: Beatissima Virgo Maria etc. a Rosty Kálmán S. J.: Nagyasszonyunk kegyhelyei hazánkban: Frivald. Mária. Kert VII. évf. 3. sz.:]

DODATOK.

Sv. Ruženec.

Sv. Ruženec sa delí: na ruženec radostný, ruženec boľastný a ruženec slávnostný. Ruženec radostný sa rieka od prvej nedele adventnej až do nedele deviatnik, potom každú stredu a sobotu od nedele najsv. Trojice až po prvú nedeľu adventnú. Ruženec boľastný sa rieka od nedele deviatnik až do Veľkej noci, potom každý utorok a piatok od nedele najsv. Trojice až po prvú nedeľu adventnú. Ruženec slávnostný sa rieka od Veľkej noci až do nedele najsv. Trojice, potom každú nedeľu, pondelok a štvrtok od nedele najsv. Trojice až po 1. nedeľu adventnú.

Na prvé tri Zdravas' po mene „Ježiš“ dokladá sa:

Na 1. (Ruž. rad.): ktorý nech vieru našu rozmnožiť ráči,

(Ruž. boľ.): ktorý nech pamäť našu posilniť ráči,

(Ruž. slav.): ktorý nech myšlienky naše sporadovať ráči,

Na 2. (Ruž. rad.): ktorý nech nádej našu posilniť ráči,

(R. boľ.): ktorý nech rozum náš osvietiť ráči,
(Ruž. sláv.): ktorý nech slová naše riadiť ráči,
Na 3. (Ruž. rad.): ktorý nech lásku našu
roznieť ráči,

(Ruž. boľ.): ktorý nech vôľu našu napra-
viť ráči,

(Ruž. sláv.): ktorý nech skutky naše spra-
vovať ráči.

Tajomstvo prvé.

Pieseň (Ruž. rad.): — Príjmi Matko ve-
nec, — Radostný Ruženec; — Počalas' z
Ducha svätého — Ježiša Syna Božieho: —
Príjmi Matko venec, — Radostný Ruženec.

(Ruž. boľ.): — Príjmi Matko venec, —
Boľastný Ruženec; — By nás Tvoj Syn vy-
svobodil, — Boľastne sa krvou potil. —
Príjmi atď.

(Ruž. slav.): — Príjmi Matko venec, —
Slávnostný Ruženec; — Tvoj Syn diabla
premožiteľ, — z mrtvých vstal náš Vykupiteľ.
— Príjmi atď.

Zdravas' Maria atď. Ježiš —

(Ruž. rad.) ktorého si Panno počala, —

(Ruž. boľ.) ktorý sa pre nás krvou potil, —

(Ruž. sláv.) ktorý z mrtvých vstal, — Svätá
Maria, Matko Božia atď. (desať krát.)

P o t o m s a m o d l i :

Desaťtisíckrát nech Ťa oslavujú a zvele-
bujú o najsvätejšia Rodičko Božia, Panno
Maria, všetci svätí Anjeli a Archanjeli, a

všetci nebeskí duchovia, s ktorými dúfame
Ťa videť a ctiť v nebesiach. Amen.

Sláva. — Otčenáš. —

Tajomstvo druhé.

Pieseň (Ruž. rad.): — Príjmi Matko venec, —
Radosný Ruženec! — Keď s' v ži-
vote plod nosila — Alžbetu si navštívila. —
Príjmi atď.

(Ruž. boľ.): — Príjmi Matko venec, —
Boľastný Ruženec; — Tvoj Syn k stípu je
sviazaný, — Celý hrozne zbičovaný. —
Príjmi atď.

(Ruž. slav.): — Príjmi Matko venec, —
Slávnostný Ruženec; — Syn Tvoj moc pekla
oblúpil, — na nebesá slávne vstúpil. —
Príjmi atď.

Zdravas' Maria atď. Ježiš, —

(Ruž. rad.) ktorého si Panno pri navští-
vení Alžbety v živote nosila, —

(Ruž. boľ.) ktorý pre nás bičovaný bol, —

(Ruž. sláv.) ktorý na nebe vstúpil, —

Svätá Maria atď. (desaťkrát.)

Dvadsaťtisíckrát nech Ťa oslavujú a zve-
lebujú, o najsvätejšia Rodičko Božia, Panno
Maria! všetci svätí arcioťcovia a proroci, ne-
viniatka, svätý Ján Krstiteľ a všetci Svätí sta-
rého zákona, s ktorými dúfame Ťa videť a
ctiť v nebesiach. Amen.

Sláva. — Otčenáš. —

Tajomstvo tretie.

Pieseň. (Ruž. rad.): — Príjmi Matko venec, — Radosný Ruženec; — Tvá pokora zaslúžila, — Bys' Ježiša porodila. — Príjmi Matko atď.

(Ruž. boľ.): — Príjmi Matko venec, — Boľastný Ruženec; — Tvoj Syn trním korunovan — Bol za nás upoličkovan. — Príjmi atď.

(Ruž. slav.): — Príjmi Matko venec, — Sláv. Ruženec; — Tvoj Syn dľa sľubu svojeho, — Soslal nám Ducha Svätého. — Príjmi atď.

Zdravas' Maria atď. Ježiš, —

(Ruž. rad.) ktorého si Panno porodila, —
(Ruž. boľ.) ktorý pre nás trním korunovaný bol,

(Ruž. sláv.) ktorý Ducha svätého soslal. Sv. Maria atď. (desaťkrát.)

Tridsaťtisíckrát nech Ťa oslavujú a zvelebujú, o najsvätejšia Rodičko Božia, Panno Maria! všetci svätí apoštolovia, Pána Ježiša Krista učenníci, evangelisti a všetci slávni mučenníci, s ktorými dúfame Ťa vidieť a ctiť v nebesiach. Amen.

Sláva. — Otčenáš. —

Tajomstvo štvrté.

Pieseň. — (Ruž. rad.): — Príjmi Matko venec, — Radosný Ruženec; — Tys' niesla svoj plod do chrámu, — Obetovať Jeho Pánu. — Príjmi atď.

(Ruž. boľ.): — Príjmi Matko venec, — Boľastný Ruženec; — Tvoj Syn krížom obťažný, — Ach na horu bol vedený, — Príjmi atď.

(Ruž. sláv.): Príjmi Matko venec, — Slávnostný Ruženec; — Tvoj Syn z toho sveta Teba, — K večnej vlasti vzal do neba. — Príjmi atď.

Zdravas' Maria atď. Ježiš, —

(Ruž. rad.) ktorého si Panno v chráme obetovala, —

(Ruž. boľ.) ktorý pre nás kríž niesol, —

(Ruž. sláv.) ktorý Ťa, Panno do neba vzal.

Šv. Maria atď. (desaťkrát.)

Štyridsaťtisíckrát nech Ťa oslavujú a zvelebujú, ó najsvätejšia Rodičko Božia, Panno Maria, všetci svätí vyznavači, biskupi, učitelia, mnísi, pustovníci a manželi, s ktorými dúfame Ťa vidieť a ctiť v nebesiach. Amen.

Sláva. — Otčenáš. —

Tajomstvo piate.

Pieseň. — (Ruž. rad.): — Príjmi Matko venec, — Radostný Ruženec; — Tys' našla ztrateného, — V chráme Syna zas milého. — Príjmi atď.

(Ruž. boľ.): — Príjmi Matko venec, — Boľastný Ruženec; — Ježiš Syn Tvoj milovaný, — Ohavne je križovaný, — Príjmi atď.

(Ruž. sláv.): — Príjmi Matko venec, —

Slávnostný Ruženec; — Syn Tvoj Teba odmeňoval, — keď Ťa slávne korunoval. — Prijmi atď.

Zdravas' Maria atď. Ježiš, —
(Ruž. rad.) ktorého si Panno v chráme našla.

(Ruž. boľ.) ktorý pre nás ukrižovaný bol.
(Ruž. sláv.) ktorý Ťa, Panno, v nebi korunoval.

Sv. Maria atď. (desaťkrát.)

Päťdesiatšesťkrát nech Ťa oslavujú a zvelebujú, o najsvätejšia Rodičko Božia, Panno Maria, všetky sväté panny, vdovy a manželky, s ktorými dúfame Ťa vidieť a ctiť v nebesiach. Amen.

Sláva.

Litánie Loretánske.

Pane, Kriste, Pane,	}	Smiluj sa nad nami!
---------------------------	---	---------------------

Kriste	{	uslyš nás!
		vyslyš nás!

Otče z nebies, Bože, Synu Vykupiteľa sveta, Bože, Duchu svätý, Bože, Svätá Trojico, jeden Bože	}	smiluj sa nad nami!
---	---	---------------------------

Svätá Maria, Svätá Božia Rodičko, Svätá Panno Panien,	}	oroduj za nás!
---	---	----------------

Matko Kristova,
 Matko Božskej milosti,
 Matko najčistejšia,
 Matko nepoškvrnená,
 Matko neporušená,
 Matko premilá,
 Matko predivná,
 Matko dobrej rady,
 Matko Stvoriteľa,
 Matko Spasiteľa,
 Panno najmúdrejšia,
 Panno ctihodná,
 Panno chválitebná,
 Panno mocná,
 Panno dobrotivá,
 Panno verná,
 Zrkadlo spravедlnosti,
 Stolico múdrosti,
 Príčino našej radosti,
 Nádobo duchovná,
 Nádobo poctivá,
 Nádobo výborná pobožnosti,
 Ružo duchovná,
 Vežo Dávidova,
 Vežo zo slonových kostí,
 Dome zlatý,
 Archo úmluvy,
 Bráno nebeská,
 Hviezdo jutrná,
 Uzdravenie nemocných,
 Útočište hriešnikov,

oroduj
 za nás!

Potešenie zarmútených, Pomocnico kresťanov, Kráľovno anjelov, Kráľovno patriarchov, Kráľovno prorokov, Kráľovno apoštolov, Kráľovno mučeníkov, Kráľovno vyznavačov, Kráľovno panien, Kráľovno všetkých svätých, Kráľovno bez poškvvrny dedič- ného hriechu počatá, Kráľovno najsv. ruženca, Veľká Pani a kráľovno Uhorska,	}	oroduj za nás!
---	---	-------------------

Bäránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta,	{	odpusť nám Pane! uslyš nás Pane! smiluj sa nad nami!
---	---	--

Kriste,	{	uslyš nás! vyslyš nás!
---------	---	---------------------------

Pane, Kriste, Pane,	}	smiluj sa nad nami!
---------------------------	---	---------------------

Otčenáš. — Zdravas.

Pod ochranu Tvoju utiekame sa, svätá Božia Rodičko! prosbami našimi neshrdaj v potrebách našich: ale od všetkého nebezpečenstva vysvobod' nás vždycky, ó slávna a požehnaná Panno Maria! Pani naša, Pro-

strednico naša, Orodovnico naša! so Synom svojim nás smier, Synu svojmu nás porúčaj, Synu svojmu nás obetuj.

V. Oroduj za nás svätá Božia Rodičko!

R. Aby sme hodnými učením boli zasľúbení Kristových.

Modlitba. — Žiadame Ťa, ó Bože, popraj nám služobníkom Svojím zdravia tela i duše, aby sme skrze slávnu prímluvu najsvätejšej Panny Marie od prítomného súženia osvobodení, tam ale večným potešením obveselení boli.

(V mesiaci októbri má sa pripojiť nasledovná, 300 dňovými odpustkami spojená modlitba k sv. Jozefovi.)

Modlime sa. K tebe sa ntiekame, sv. Jozefe, v súžení našom a vyprosivše si pomoc od Tvojej najsvätejšej Nevesty, spolu i o Tvoju ochranu dôverne Ťa vzývame. Pre lásku, ktorá Ťa s nepoškvrnenou Pannou, Rodičkou Božou spojovala, a pre otcovskú laskavosť, s ktorou si božské dieťa Ježiša objímal: vrúcne Ťa prosíme, zhliadni dobrotive na dedictvo, ktoré si Ježiš Kristus predrahou krvou Svojou vykúpil, a prispej nám k pomoci v biedach našich mocnou podporou tvojou.

O najstarosilivejší Ochranco svätej Rodiny, stráž nad vyvoleným pokolením Ježiša Krista, odvracaj od nás, najlaskavejší Otče, všelikú

nákazu bludu a porušenia. Pomáhaj nám milostive z neba, ó najmocnejší Ochranco náš, v boji s mocnosťami temnosti; a jako si niekdy dieťa Ježiša z najväčšieho nebezpečenstva života vysvobodil: tak obhajuj včul svätú cirkev Božiu pred úkladmi nepriateľskými a pred všelikým protivenstvom; a nás všetkých príjmi pod neprestajnú ochranu tvoju, aby sme podľa tvojeho príkladu a pomocou tvojou podporovaní, svätý život viesť, po-božne zomreť a večné blahoslavenstvo v nebi obsiahnuť mohli. Amen.

Modlitba sv. Bernarda ku Panne Marii.

Rozpomeň sa, ó najmilostivejšia Panno Maria! že nikdy nebolo slyšať, že by niekto, čo sa k Tebe utiekal, Teba o pomoc a prímluvu žiadal, alebo u Teba útočište hľadal, opustený bol býval. I ja podobnou dôverou osmelený (á) k Tebe, Panno panien, Kráľovno nebeská, Panovnico Anjelov, ó Maria, Matko Pána nášho Ježiša Krista! prichádzam, k Tebe pospiecham, pred Tebou ja biedny (a) hriešnik (ca) plačúc a kvíliac na zem padám; nezapovrhuj modlitby moje, ó Panovnico tohoto sveta, a Matko večného Slova! lež vzhliadni na mňa v tejto slzavej doline volajúceho (u) k Tebe, vyslyš mňa nyní, obzvlášte ale v hodinu smrti mojej, o milostivá, ó dobrotivá, ó sladká Panno Maria! Amen.

Pieseň.

Zdravas, zdravas ó Maria!
 Zdravas Matko milostivá,
 Zdravas buď stotisíckráté
 Maria Tvé meno sväté.
 Zdravas, zdravas, ó Maria!
 Zdravas Matko milostivá!

Pán ktorý nás má pod mocou;
 Boh, čo vše stvoril svou mocou,
 S Tebou vždy bol, s Tebou bude
 Jak dlho Boh Bohom bude.
 Zdravas atď.

Ó Maria, Ty si Panna
 Medzi všetmi požehnaná,
 Nado všetky povýšená
 Od večnosti vyvolená.
 Zdravas atď.

Požehnaný plod Tvojeho
 Je života prečistého:
 Ježiš náš milý Spasiteľ,
 Všeteho sveta Vykupiteľ.
 Zdravas atď.

Zvýšená nad Cherubínov
 Maria a Serafínov,
 Matko naša najmilejšia,
 Božia Matko najhodnejšia.
 Zdravas atď.

Jak nyni, tak v každom čase,
 Zvlášte v smrti hlasy naše
 Poruč Synu! Ťa žiadame
 A k Tebe sa utiekame.
 Zdravas atď.

